

Vem bestämmer i Sverige?

Riksdagen består av representanter från olika politiska partier. Vart fjärde år är det val till riksdagen. Då kan alla vuxna svenska medborgare vara med och rösta fram de 349 män och kvinnor, som ska vara med och besluta om hur vi ska ha det i vårt land. Det är viktigt att det är ett udda antal riksdagsledamöter. Annars skulle omröstningarna kunna sluta med att något förslag fick lika många röster för som emot. Då skulle inte riksdagen kunna fatta ett beslut.

Regeringen

Det politiska parti som får flest röster i valet får bilda regering. Ibland får flera partier bilda regering tillsammans. Regeringen ska se till att det som riksdagen beslutar om verkligen blir gjort.

Regeringens ledare är statsministern. De andra medlemmarna i regeringen har ansvar för olika områden. Skolministern ansvarar till exempel för skolan, jordbruksministern för jordbruket och finansministern har hand om Sveriges ekonomi.

Politiska partier

Ett politiskt parti är en förening för personer som tycker ungefär likadant om hur vi ska ha det i Sverige. Det kan handla om hur sjukvården ska fungera, om hur mycket vi ska betala i skatt, om hur hårda miljöreglerna ska vara och mycket annat.

De politiska partierna vill att så många som möjligt ska rösta på dem. Om partiet ska få makt att genomföra sina förslag behöver det få in många av sina kandidater i riksdagen.

Att rösta

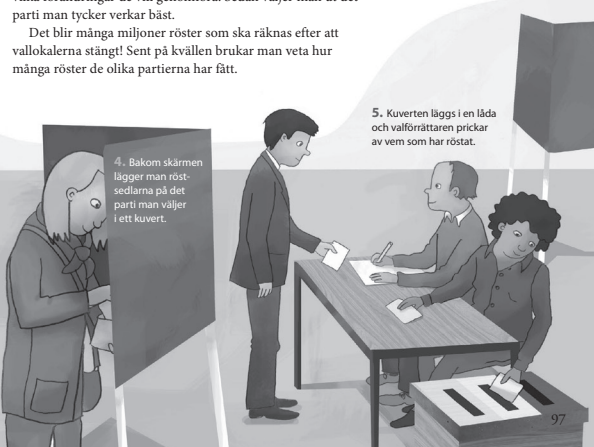
För att få rösta i riksdagsvalet ska man vara myndig, det vill säga ha fyllt 18 år. Dessutom ska man vara svensk medborgare.

Innan man röstar tar man reda på vad de olika partierna tycker i viktiga frågor. Man tar reda på vad de vill utträdda och vilka förändringar de vill genomföra. Sedan väljer man ut det parti man tycker verkar bäst.

Det blir många miljoner röster som ska räknas efter att vallokalerna stängts! Sent på kvällen brukar man veta hur många röster de olika partierna har fått.

Minst 4 procent

För att komma in i riksdagen måste ett politiskt parti få minst 4 procent av rösterna när det är val. Man har beslutat om den gränsen för att det ska bli lättare för riksdagen att fatta beslut. Om det fanns många riktigt små partier i riksdagen skulle många förslag inte få stöd av en majoritet.

Vem bestämmer i Sverige?

Politiker från regering och riksdag är förmodligen mer kända av eleverna än vad kommunens egna politiker är. De flesta av eleverna känner också säkert till några av riksdagspartierna. Partierna själva presenteras inte på uppslaget, utan det är något eleverna själva ska få söka information om med hjälp av ett kopieringsunderlag (K 27). Som stöd finns bl.a. ett kopieringsunderlag i form av en politisk ordlista med vanliga politiska begrepp (K 26).

Uppslaget i grundboken tar upp hur det demokratiska systemet fungerar på riksnivå, från vallokalerna till riksdag och regering.

Att diskutera

- Varför är det hemligt vem man röstar på?
- De flesta som sitter i riksdagen brukar hålla med regeringen och rösta på regeringens förslag. Hur kommer det sig?
- Regeringen har i uppdrag att genomföra det som riksdagen beslutar vid omröstningar. Besluten brukar vara i linje med vad regeringen tycker. Hur kommer det sig?
- Hur kan det vi kom fram till i punkterna ovan förklara att man brukar säga att det är riksdagen som bestämmer? Är det inte regeringen som bestämmer och styr?
- Varför har man infört regeln att ett parti måste få minst 4 procent av rösterna för att få vara med i riksdagen?

Att göra

- K 26 Politisk ordlista
- K 27 Partipresentationer

Politisk ordlista

blå = som politisk färg en symbol för konservatism.

borgerlig = icke-socialistisk: Moderaterna, Folkpartiet, Centerpartiet.

grön = miljövänlig: Miljöpartiet de Gröna.

höger = konservativ, vill bevara gamla traditioner och system, moderaterna hette tidigare Högerpartiet.

kapitalism = annat ord för marknadsekonomi.

kommunism = socialism utvecklad i Ryssland (Sovjetunionen), förknippas med revolution och diktatur.

liberalism = den enskilde ska själv få välja så mycket som möjligt, marknadsekonomi ska styra så mycket som möjligt.

(Detta är den vanligaste betydelsen i den nutida svenska politiska debatten. I icke-demokratiska samhällen står liberalismen också för rätt till politisk frihet, yttrandefrihet och rörelsefrihet.)

majoritet = flertalet av de röstande.

marknadsekonomi = handel och konkurrens mellan företag ska styra mycket i samhället, kommun och stat ska inte lägga sig i så mycket eller äga så mycket: statliga och kommunala bolag bör säljas till privata ägare.

minoritet = mindre delen av de röstande, motsatsen till majoritet.

nationalism = det egna landet och det egna folket är bäst och måste framhävas.

opposition = de partier som inte sitter i regeringen.

rasism = när man tror att alla från en viss folkgrupp är på ett visst sätt och man beskyller dem för nedvärderande saker.

röd = som politisk färg symbol för socialism: Socialdemokraterna, Vänsterpartiet.

rödgröna = när Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet samarbetar.

socialism = samhället (stat och kommun) ska äga eller kontrollera många företag och verksamheter som skolor, sjukhus, järnvägar och banker.

socialdemokrat = betyder från början demokratisk socialist, vill numera ofta blanda marknadsekonomi med socialism.

vänster = vill förändra samhället och minska skillnaderna mellan rika och fattiga, kritiska till marknadsekonomi som de menar skapar orättvisor och slår ut människor.

Partipresentation

Partiets namn: _____

Partiledare: _____

Samarbetar med dessa partier: _____

Partisymbol

Partiets politik:
